

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 22/2025-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon väzby a ústav na výkon trestu odňatia slobody, Chorvátska 5, Bratislava, zastúpeného URBAN & PARTNERS, s.r.o., Červeňova 5, Bratislava, proti postupu a uzneseniu Mestského súdu Bratislava I sp. zn. 52Tp/80/2024 z 30. októbra 2024 a postupu a uzneseniu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Tpo/78/2024 z 12. novembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. decembra 2024 sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia základných práv zaručených čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práv zaručených čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 9 ods. 1, 3 a 4 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „pakt“) postupom a uznesením mestského súdu, ako aj postupom a uznesením krajského súdu označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje, aby ústavný súd uznesenie krajského súdu zrušil, vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a prikázal krajskému súdu bezodkladne prepustiť ho z väzby na slobodu. Súčasne žiada priznať mu finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Sťažovateľovi bolo uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave IV z 28. októbra 2024 vznesené obvinenie pre prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. e) Trestného zákona spolupáchatelstvom

podľa § 20 Trestného zákona v podstate na tom skutkovom základe, že po predchádzajúcej dohode s [REDAKOVANÉ] mali vypáčiť bezpečnostnú schránku (tzv. *key box*), zmocniť sa kľúča, pomocou ktorého mali opakovane vstupovať do priestorov identifikovaných v uznesení o vznesení obvinenia, a následne do tam špecifikovaného bytu, odkiaľ mali odcudziť televízor, čím mali spôsobiť škodu v celkovej výške približne 650 eur.

3. Uznesením mestského súdu bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku. Mestský súd súčasne väzbu sťažovateľa podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenahradil dohľadom probačného a mediáčného úradníka. Proti uzneseniu mestského súdu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorá bola uznesením krajského súdu s poukazom na § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietnutá. Krajský súd zároveň väzbu sťažovateľa podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku nenahradil písomným sľubom.

III.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti dôvodí, že trestné stíhanie je v danej veci vedené nedôvodne, pretože výpoveď poškodenej nepreukazuje spáchanie skutku, ktorý sa sťažovateľovi dáva za vinu. Len okolnosti tvrdené poškodeným nemôžu postačovať na vznesenie obvinenia. Z vykonaného dokazovania nemožno vyvodiť, kto a akým spôsobom spáchal uvádzaný skutok. Autenticita niektorých zabezpečených dôkazov nie je preukázaná. So závermi uznesenia, ktorým bolo spoluobvinenému sťažovateľovi zrušené obvinenie, sťažovateľ na jednej strane nesúhlasí, ale na druhej strane poukazuje, že vydaním tohto uznesenia sa dôvodnosť podozrenia zo skutku, ktorý sa mu dáva za vinu, oslabuje.

5. Ak ide o väzbu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, sťažovateľ v konaní pred všeobecnými súdmi uviedol adresu, na ktorej sa zdržiava, ako aj adresu, na ktorej má trvalý pobyt. Sťažovateľ má rodinné väzby. Trestné stíhanie sa vedie pre prečin, sťažovateľovi nehrozí vysoký trest a nemá dôvod na útek, resp. skrývanie sa. Súd musí s poukazom na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 1301/13 z 15. decembra 2015 predvídať výsledok rozhodnutia vo veci samej a nemôže väzobnými inštitútmi zasahovať do osobných slobôd sťažovateľa viac, ako by do nich bolo zasiahnuté v prípade odsudzujúceho rozsudku. Odôvodnenie väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku poukazom na charakter tvrdenej trestnej činnosti je nedostatočné. Argumentácii o existencii obavy z pokračovania v trestnej činnosti chýba logika a javí sa arbitrárna, pretože neuvádza konkrétne dôvody avizovanej obavy. Vzatie sťažovateľa do väzby je tak arbitrárne a neproporcionálne.

6. Súd rozhodujúci o väzbe je povinný skúmať významné skutočnosti pre a proti väzbe vrátane možnosti nahradiť ju zárukou, sľubom alebo peňažnou zárukou. Sťažovateľ má motiváciu viesť riadny život, preto predložil písomný sľub, v ktorom sa na to zaviazal. Posúdenie predpokladu vedenia riadneho života v budúcnosti mechanickým odkazom na predchádzajúcu kriminálnu minulosť sťažovateľa nie je korektné. Súdny nezohľadnil aktuálne znenie Trestného poriadku, ktoré uprednostňuje nahradenie väzby. Argumenty súdov smerujúce k nenahradeniu väzby sťažovateľa miernejšími prostriedkami sú preto nedostatočné.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa ústavný súd predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Rozsah ústavnej sťažnosti, ktorým je ústavný súd podľa § 45 zákona o ústavnom súde viazaný, je v rovine referenčných ustanovení tvorený čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny, čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a 4 dohovoru, ako aj čl. 9 ods. 1, 3 a 4 paktu. Námietku porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy v bode 37 dôvodovej časti ústavnej sťažnosti tak ústavný súd vo vzťahu k formulovanému petitu ústavnej sťažnosti vyhodnotil v súlade so svojou ustálenou rozhodovacou praxou len ako súčasť sťažnostnej argumentácie sťažovateľa (m. m. napr. III. ÚS 394/2023). Ústavný súd pre úplnosť podotýka, že rozhodovanie o väzbe nie je konaním o trestnom obvinení samotnom, preto sa naň čl. 46 ods. 1 ústavy nevzťahuje. V rámci konania o väzbe nemôže dôjsť k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy, keďže túto oblasť ochrany práv upravuje čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy (m. m. napr. II. ÚS 499/2024). Inými slovami, všetky sťažovateľom namietané nedostatky v rešpektovaní jeho práv je možné zaradiť pod referenčné normy ústavy, listiny, dohovoru a paktu, ktoré sťažovateľ uviedol v petite ústavnej sťažnosti. To bolo dôvodom, pre ktorý ústavný súd sťažovateľa nevyzýval na doplnenie petitu ústavnej sťažnosti o čl. 46 ods. 1 ústavy.

IV.1. K uzneseniu mestského súdu:

9. Podľa princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ústavný súd v konaní podľa uvedeného článku ochranu základným právam alebo slobodám za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto uvádza, že nemá právomoc preskúmať uznesenie mestského súdu, keďže ho už preskúmal na základe sťažnosti krajský súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť ochranu právam sťažovateľa (m. m. napr. III. ÚS 357/2024). Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

IV.2. K uzneseniu krajského súdu:

10. Podstata ústavnej sťažnosti tkvie v troch úzko súvisiacich argumentačných líniách. Sťažovateľ vyjadruje nespokojnosť s odôvodnením záverov všeobecného súdnictva, pokiaľ ide o (i) dôvodnosť trestného stíhania, (ii) dôvodnosť väzby a (iii) nenahradenie väzby menej invazívnymi prostriedkami.

11. V súvislosti s námietkou nedostatku odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov o väzbe ústavný súd východiskovo podotýka, že uplatnenie právomoci ústavného súdu predpokladá výlučne skúmanie toho, či také rozhodnutie rešpektuje ústavno-procesné princípy obmedzenia osobnej slobody, akým je väzba. Pri posúdení uznesenia krajského súdu nie je úlohou ústavného súdu preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré krajský súd oprel svoje rozhodnutie.

Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na posúdenie otázky, či je odôvodnenie uznesenia krajského súdu ústavno-právne akceptovateľné. Vyhovenie ústavnej sťažnosti by mohlo podnietiť také rozhodnutie všeobecného súdu o väzbe, ktoré by zakladalo zjavný omyl či exces pri posudzovaní podmienok väzby, prípadne by bolo iným evidentným popretím samotnej podstaty ochrany základných práv a slobôd (m. m. napr. II. ÚS 98/2024).

12. Odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov vydané v inštančnom postupe súdneho konania nemožno posudzovať izolovane, pretože tieto konania tvoria z hľadiska predmetu jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov vydaných v priebehu súdneho konania (m. m. napr. III. ÚS 435/2023). Vzhľadom na uvedené argumentačné línie a obsahovú spätosť (spojitosť) uznesenia mestského súdu a uznesenia krajského súdu pristúpil ústavný súd k ich zhodnoteniu vo vzájomnej integrite a v organickej celistvosti.

13. V súvislosti s dôvodnosťou trestného stíhania sťažovateľa ústavný súd bez potreby podrobného recipovania poukazuje na závery mestského súdu, s ktorými sa v podstate stotožnil aj krajský súd. Odtiaľ v podstatnom vyplýva, že dôvodnosť podozrenia je daná tým, že sťažovateľ sa k skutku čiastočne priznal (krádež televízora). Tento záver nespochybniteľne vyplýva aj z priloženej zápisnice o výsluchu sťažovateľa z 30. októbra 2024. Sťažovateľ je zo skutku usvedčovaný aj ďalšími konkrétnymi dôkazmi, a to kamerovými záznamami, predbežným vyjadrením znalca (antropológa) a komunikáciou s [REDACTED]. Ak ide o tvrdenie, že sťažovateľ nevníkol do bytu neoprávnene, ústavný súd upriamuje pozornosť na ďalšie závery mestského súdu, odkiaľ vyplýva nielen poukaz na výpoveď poškodenej [REDACTED], ktorá poprela, že by bol daný byt v tom čase niekomu prenajatý, ale aj odkaz na ďalšie súvislosti. Mestský súd zdôraznil výpoveď svedkyne [REDACTED] ktorá uviedla, že sťažovateľovi došla správa o zrušení objednávky bývania, s čím sa neuspokojil a „*chcel sa tam aj tak dostať do bytu a išiel za tým key boxom*“. Napokon z fotodokumentácie *key boxu* vyplynulo, že bol otvorený násilím. So zreteľom na tieto závery tak podľa názoru ústavného súdu možno v danom štádiu konania bezpečne vyvodit' dôvodnosť podozrenia v tom smere, kto a akým spôsobom spáchal poukazovaný skutok.

14. Pokiaľ ide o tvrdenie o deficite autenticity niektorých dôkazov (zasielaných správ), ústavný súd s poukazom na svoju judikatúru (m. m. napr. III. ÚS 81/2024) a v zhode so závermi krajského súdu podotýka, že v rámci rozhodovania o väzbe nie je úlohou súdov s konečnou platnosťou hodnotiť vykonané dôkazy a uzatvárať právnu kvalifikáciu stíhaných skutkov. Takéto hodnotenie je vyhradené až rozhodovaniu vo veci samej, ktoré nasleduje po vykonaní celého dokazovania v súlade so zásadou bezprostrednosti a ústnosti po podaní obžaloby. Rozhodovanie o väzbe sa pritom odohráva iba v rovine pravdepodobnosti, a nie istoty, čo sa týka dôsledkov, ktoré môžu nastať, ak obvinený nebude držaný vo väzbe (m. m. napr. IV. ÚS 556/2023). Uvedenej argumentačnej línii sťažovateľa preto nebolo možné priznať procesný úspech.

15. Argument o zrušení obvinenia spoluobvinenému sťažovateľovi nebol predostretý v sťažnosti proti uzneseniu mestského súdu. Tento fakt je pre ústavný súd podstatný z hľadiska posúdenia jeho relevantnosti pri uplatnení princípu subsidiarity. Z jeho obsahu (čl. 127 ods. 1 ústavy), pokiaľ ide o vzťah ústavného súdu k všeobecným súdom, totiž vyplýva, že v prípade konania pred všeobecnými súdmi musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenou uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom. Ak sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní

pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť (avšak nepredniesol) v konaní pred všeobecnými súdmi, nemožno jej priznať úspech až v konaní o ústavnej sťažnosti. Keďže sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namietol porušenie svojich práv aj touto konkrétnou argumentačnou líniou, avšak v kontexte sťažnosti podanej proti uzneseniu mestského súdu nevyužil aktívny spôsob obhajoby (obhajoba zostala pasívna) a v rámci účinnej ochrany práv svoju argumentáciu neuplatnil v konaní krajského súdu ako sťažnostného súdu pred jeho rozhodnutím, v tejto časti je ústavná sťažnosť neprípustná podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nevyčerpanie sťažovateľovi zákonom priznaných prostriedkov na ochranu jeho základných práv a slobôd (m. m. napr. III. ÚS 90/03).

16. K argumentačnej línii namietajúcej deficit dôvodnosti trestného stíhania ústavný súd uzatvára, že závery všeobecných súdov neindikujú existenciu zjavných omylov alebo vybočení, v dôsledku čoho by popierali práva sťažovateľa podľa ústavy, listiny, dohovoru alebo paktu. Nie je totiž úlohou ústavného súdu v štádiu prípravného konania posudzovať mieru podozrenia sťažovateľa zo spáchania žalovaného trestného činu z pohľadu opodstatnenosti väzby. Pokiaľ by ústavný súd predbežné hodnotenie dôkazov vykonal, atrahoval by si právomoc všeobecných súdov, ktorá mu z hľadiska subsidiarity neprislúcha. Vo svetle ústavného prieskumu je významné, či všeobecné súdy logicky a presvedčivo odôvodnili predpoklady dôvodnosti podozrenia (m. m. napr. II. ÚS 98/2024), čo je v procesných súradniciach sťažovateľovej kauzy splnené.

17. Ak ide o ustálenie dôvodu tzv. útekovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, všeobecné súdy podotkli, že sťažovateľ pri výsluchoch uvádzal rôzne adresy pobytu, na ktorých sa zdržiava. Najskôr uviedol, že býva na adrese trvalého pobytu u svojej babky, neskôr uviedol, že býva na inej adrese. Z vykonaného šetrenia však vyplynulo, že sťažovateľ sa u babky nezdržiava. Babka ho nevidela dva roky a uviedla, že ani matka sťažovateľa sa s ním nestýka, pretože je problémový. Z uvádzaných tvrdení možno podľa názoru ústavného súdu vyvodiť dostatočne odôvodnený záver, že sťažovateľ nemá ani dostatočné rodinné väzby. Ako podotkol mestský súd, sťažovateľ sa na adrese trvalého pobytu ani na adrese prechodného pobytu nezdržiava, čo podložil úradným záznamom z 29. októbra 2024. Aj z výsluchu svedkyne [REDAKOVANÉ] vyplýva, že sťažovateľ sa mal skutku dopustiť preto, lebo nemal kde spať. Navyše, sťažovateľ nemá doklad totožnosti, takže si nemôže riadne preberať zásielky a nie je zastihnutelný ani v zamestnaní, pretože nikde nepracuje. V nadväznosti na uvedené zo s. 13 uznesenia krajského súdu vyplýva: „*Obvinený v prípade pobytu na slobode nie je žiadnym bežným spôsobom kontaktovateľný orgánmi činnými v trestnom konaní, nezdržiava sa na žiadnej konkrétnej adrese, neuviedol žiadnu spoľahlivú adresu, na ktorej by preberal predvolania k úkonom trestného konania, a hoci uviedol na seba telefonický kontakt, zo spisového materiálu vyplýva, že orgánmi činnými v trestnom konaní telefonicky kontaktovateľný nebol, nakoľko telefón buď nezdvíhal, alebo ho mal vypnutý, preto nie je dostatok dôvodov pre záver, že by týmto spôsobom bol obvinený riadne zastihnutelný.*“

18. V odpovedi na argument o tom, že trestné stíhanie sa vedie pre prečin a sťažovateľovi nehrozí vysoký trest, ústavný súd podotýka, že hrozba vysokého trestu nebola v danom prípade dôvodom tzv. útekovej väzby sťažovateľa. Krajský súd väzbu sťažovateľa oprel o odchylné okolnosti, a to o neudržiavanie rodinných väzieb a deficit sociálneho a pracovného zázemia, z čoho s poukazom na § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku usúdil dôvodnú obavu, že sťažovateľ sa bude vyhýbať trestnému stíhaniu. Záver všeobecných súdov o danej obave vzhľadom na zistené skutočnosti preto

nemožno považovať za arbitrárny. Neobstojí tak argument sťažovateľa o tom, že by dôvod väzby všeobecné súdy vyvodili z výšky hroziaceho trestu.

19. Poukaz na nález sp. zn. III. ÚS 1301/13 sťažovateľ v skoršej argumentácii neuvádzal, preto ústavný súd túto časť sťažnostnej argumentácie odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre skoršie nevyčerpanie sťažovateľovi zákonom priznaných prostriedkov na ochranu jeho základných práv a slobôd (bod 15 dôvodov tohto uznesenia). Výlučne *obiter dictum* ústavný súd poznamenáva, že odkaz na uvádzaný nález je so zreteľom na odlišnosti v skutkovej situácii veci a v normatívnej regulácii Českej republiky a Slovenskej republiky nepriliehavý. Vo veci sp. zn. III. ÚS 1301/13 mali súdy konštatovať, že sťažovateľovi nebude uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, a práve v nadväznosti na to mali sťažovateľa prepustiť z väzby na slobodu podľa českej korešpondujúcej úpravy, a to § 71 ods. 2 písm. b) zákona č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním (Trestní řád). Pri náleze sp. zn. III. ÚS 1301/13 tak dôvod väzby síce pretrvával, ale na základe zhromaždených informácií bolo zrejme, že výsledkom trestného konania zrejme nebude uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody [§ 71 ods. 2 písm. b) Trestního řádu]. Toto ustanovenie pritom podľa Ústavného súdu Českej republiky reflektuje zásadu, podľa ktorej by väzba mala v zásade prichádzať do úvahy len u trestných činov, u ktorých obvinenému hrozí trest spojený s odňatím slobody (bod 27 dôvodov nálezu sp. zn. III. ÚS 1301/13). V tomto aspekte pritom možno badať markantný rozdiel so situáciou sťažovateľa, kde sťažovateľovi na podklade uvádzanej právnej kvalifikácie nepodmienečný trest odňatia slobody uložený byť môže. So zreteľom na štádium trestného konania (počiatočná fáza prípravného konania) a postupujúce dokazovanie je tak predčasné vyriešiť záver, či sťažovateľovi napokon bude, alebo nebude uložený nepodmienečný trest odňatia slobody.

20. Pokiaľ ide o väzbu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ústavný súd v zhode so závermi všeobecných súdov poznamenáva, že pri rozhodovaní o tzv. preventívnej väzbe postačuje reálna hrozba, že obvinený bude konať tak, ako predpokladá uvedený dôvod väzby, ak nebude stíhaný vo väzbe. Zákon teda nevyžaduje absolútnu istotu o naplnení dôvodu tzv. preventívnej väzby (m. m. napr. II. ÚS 348/2016). Väzba sťažovateľa sa, ako vyplýva z uznesenia mestského súdu, neopiera len o charakter, spôsob a rozsah tvrdenej trestnej činnosti, ale aj o ďalšie konkrétne okolnosti. Mestský súd podotkol, že sťažovateľ je recidivistom a v registri trestov má uvedených celkom 6 záznamov. Je tak zrejme, že ani predchádzajúce odsúdenia, a to aj na nepodmienečné tresty odňatia slobody, neodradili sťažovateľa od spáchania skutku, ktorý sa mu dáva za vinu. Sťažovateľ je podľa záverov mestského súdu nezamestnaný a nemá oficiálny zdroj príjmu, z ktorého by uspokojoval svoje životné potreby. Pritom je pravidelným užívateľom drog, na čo si musí tiež pravidelne zadovážovať finančné prostriedky. Obdobné dôvodové línie vyplývajú aj z uznesenia krajského súdu.

21. Ústavný súd bez úmyslu nahrádzať odôvodnenie záveru všeobecného súdnictva v súvislosti s potrebou stíhania sťažovateľa v tzv. preventívnej väzbe s poukazom na svoju rozhodovaciu prax (m. m. napr. I. ÚS 67/2016) len dodáva, že všeobecnými súdmi uvádzané okolnosti sú z hľadiska obmedzenia osobnej slobody väzbou ústavno-právne akceptovateľné. Inými slovami, mestský súd a krajský súd poskytli primeranú súdnu odpoveď („adequate judicial response“) na podstatné okolnosti sťažovateľovho väzobného stíhania. Nemožno tak prisvedčiť sťažnostnej námietke, že obava z naplnenia dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažovateľom je nekonkrétna a arbitrárna.

22. Ďalej pristúpil ústavný súd k posúdeniu ústavnej udržateľnosti dôvodov uznesenia krajského súdu v časti týkajúcej sa nenahradenia väzby sťažovateľa alternatívnymi prostriedkami. Obsahom základného práva podľa čl. 17 ústavy je totiž aj oprávnenie trestne stíhanej osoby, aby súd rozhodujúci o jej väzbe skúmal významné skutočnosti za väzbu a proti nej vrátane možnosti nahradiť ju miernejším opatrením, pričom ak sa rozhodne trestne stíhanú osobu do väzby vziať alebo ju v nej ďalej držať, aby boli takéto rozhodnutia založené na konkrétnych skutočnostiach, a nie na abstraktnej úvahe (m. m. napr. III. ÚS 435/2023). Nahradenie väzby zákonom ustanovenou garanciou a s tým spojené obmedzenia sú benefitom obvineného, ktorý mu umožňuje napriek danosti materiálneho a formálneho dôvodu väzby byť stíhaný na slobode (teda s využitím miernejšieho prostriedku zásahu do osobných práv – R 44/2018; m. m. napr. aj III. ÚS 435/2023). Ústavný súd vo svojej rozhodovacej praxi opakovane akcentuje, že väzba predstavuje vážny zásah do osobnej slobody. Preto je povinnosťou všeobecných súdov obzvlášť citlivo zvažovať argumenty pre ďalšie trvanie väzby. Ústavný súd preto vo všeobecnej rovine nespochybňuje argumentáciu sťažovateľa, že z ustanovení Trestného poriadku priamo vyplýva povinnosť všeobecných súdov skúmať, či je v prípade dôvodnosti väzby možné väzbu nahradiť alternatívnymi prostriedkami (m. m. napr. III. ÚS 625/2022).

23. Krajský súd však v konkrétnych okolnostiach nepristúpil k nahradeniu väzby sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka, resp. písomným sľubom, nielen s mechanickým poukazom na kriminálnu minulosť sťažovateľa, ale aj so zreteľom na ďalšie konkrétne okolnosti. Zo s. 15 uznesenia krajského súdu vyplýva najmä odkaz na nezamestnanosť sťažovateľa, túlavý spôsob života, nedostatok rodinných väzieb a užívanie drog. Z týchto okolností v ich súhrne nemožno usudzovať, že by mal sťažovateľ motiváciu viesť v budúcnosti riadny život. Krajský súd preto korektne uzavrel, že na písomný sľub sťažovateľa je potrebné nazeráť v kontexte jeho osoby ako na nespoľahlivý a neveriteľný. Nie je predpoklad, že by bol pre sťažovateľa morálnym záväzkom, ktorý by mal za následok skutočné vedenie riadneho života a podrobenie sa úkonom trestného konania. Krajský súd teda zrozumiteľne vysvetlil dôvody uloženia väzby a neúčelnosť využitia alternatívnych prostriedkov nahradenia väzby.

24. Neuniklo pozornosti ústavného súdu, že sťažovateľ v rámci ústavnej sťažnosti v mnohom opakuje v podstate obsahovo identické námietky, aké uviedol v sťažnosti uplatnenej proti uzneseniu mestského súdu. Ústavný súd však nie je ďalšou alternatívnou a ani mimoriadnou inštanciou, ktorá opakovane preskúma rovnaké alebo obdobné argumenty, ktoré sťažovateľ predkladal v konaní pred všeobecnými súdmi. Len skutočnosť, že sa sťažovateľ so závermi krajského súdu poskytnutými v reakcii na argumentáciu uvádzanú v sťažnosti nestotožňuje a má na vec iný názor, nemôže sama osebe viesť k záveru o arbitrárnosti uznesenia krajského súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným (m. m. napr. III. ÚS 118/2024).

25. Napokon ústavný súd k namietanému porušeniu čl. 5 ods. 4 dohovoru poznamenáva, že z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že ochrana poskytovaná týmto ustanovením dohovoru sa nevzťahuje na prvotné obmedzenie osobnej slobody, ako je to v prípade sťažovateľa, ale až na následnú kontrolu zákonnosti väzby. Dohovor ochranu týkajúcu sa práva na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti uznesenia o vzatí do väzby poskytuje v čl. 5 ods. 3 (m. m. napr. III. ÚS 286/2020).

26. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím orgánu štátu (v danom prípade uznesením krajského súdu, pozn.) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva alebo slobody, a to buď pre deficit ústavne významnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základnými právami alebo slobodami, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (m. m. napr. I. ÚS 286/2023). Ústavný súd uvádza, že so zreteľom na závery uvedené v tomto uznesení chýba relevantná súvislosť medzi uznesením krajského súdu a dôvodmi ústavnej sťažnosti. Preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tejto časti ústavnej sťažnosti dospel k zisteniu, že uznesenie krajského súdu nesignalizuje možnosť porušenia sťažovateľom označených práv, z čoho rezultuje, že dôvodnosť tejto časti ústavnej sťažnosti nie je potrebné preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie. Ústavnú sťažnosť v tejto jej časti preto ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú s výnimkou bodov 15 a 19 dôvodov tohto uznesenia, kde bola ústavná sťažnosť odmietnutá ako neprípustná podľa § 56 ods. 2 písm. d), § 55 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

27. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi obsiahnutými v sťažnostnom petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2025

Robert Šorl
predseda senátu